

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-1

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53

Volume 53

Číslo 1

Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Prusiek, lok. 25. Hrob č. 22, zlato (viz obr. 6. na str. 78)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2012
Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Resumé

Opava (Kat. Kylešovice, Bez. Opava). Str. Hlavní. Parz. Nr. 1555. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. MALÉ HOŠTICE, OKR. OPAVA)

Ul. Školní, ul. Dvořákova, ul. Janáčkova. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 3. 11. 2010 až 7. 10. 2011 probíhal archeologický dohled při stavbě kanalizace v Malých Hošticích. Vzhledem k tomu, že Malé Hoštice jsou známou a rozsáhlou archeologickou lokalitou, bylo velice pravděpodobné, že dojde během stavby ke zjištění archeologických situací. To bylo potvrzeno na ul. Školní, Dvořákova a Janáčkova. První zahloubené objekty byly zjištěny v prostoru křížení ulic Školní s ul. Dvořákova. Postupně zde bylo od 18. 11. 2010 do 4. 2. 2011 prozkoumáno a dokumentováno 18 zahloubených jam, které byly zachyceny ve výkopu širokém 1,2 až 2 m. Tyto byly možné zkoumat pouze z části zasahující do trasy výkopu. Svrchní části objektů byly porušeny konstrukčními vrstvami vozovky, které dosahovaly mocnosti 0,7 m. Jednalo se o běžné, do podloží poměrně mělko zahloubené sídlištní a jednu sloupovou jámu. Výjimku tvořila dvě rozsáhlá soujámí probíhající rovnoběžně ve směru SZ – JV ve vzdálenosti 9 m od sebe. Jámy dosahovaly hloubky až 2 m pod dnešním povrchem a svým charakterem odpovídaly stavebním jámám nacházejícím se podél domů kultury s lineární keramikou. Absenci pozůstatků konstrukce domu lze přisuzovat dřívější výstavbě komunikace. Z výše popsaných objektů bylo možno na základě získaného keramického materiálu datovat 11 do kultury s lineární keramikou fáze IIb. Ze sedmi nebyl vyzvednut buď žádný, nebo pouze nedatovatelný materiál. Kromě keramiky pochází z objektů značný soubor zvířecích kostí, štípané industrie a mazanice s otisky kulevých a proutěných konstrukcí.

Další nález byl učiněn 12. 4. 2011 na severním konci ul. Dvořákova před křížením s ul. Opavská. Po odebrání zhruba 0,7 m mocných konstrukčních vrstev komunikace byl zjištěn zbytek žárového hrobu KLPP (viz kap. Doba bronzová).

Poslední archeologická situace byla zjištěna 22. 8. 2011 na ul. Janáčkova. Jednalo se o zásobní jámu vakovitého profilu, ze které nebyl získán žádný archeologický materiál.

Jindřich Hlas

Resumé

Opava (Kat. Malé Hoštice, Bez. Opava). Str. Školní, Dvořákova, Janáčkova. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

OŘECHOV (OKR. BRNO-VENKOV)

„Jalovčiny“. MMK. Výrobní areál. Povrchový průzkum.

Lokalita je intenzivně zkoumána od roku 2011. Nachází se na výrazném návrší v prostoru vrcholové kóty 334

m. Nálezy jsou rozptýleny na ploše 420 x 220 m v rozmezí nadmořských výšek 334-330 m, největší koncentrace se nachází na ploše 100 x 150 m v bezprostředním okolí kóty. Hlavní koncentrace nálezů leží na katastrálním území Ořechova, lokalita ale přesahuje na katastrální území okolních obcí – Silůvek a Mělčan. Do literatury byla lokalita uvedena J. Skutilem (1947, 109) v souvislosti s hojnými nálezy kamenné industrie. P. Košťálek (1989, 51) je poté publikoval pod katastrálním územím Silůvek.

Povrchovými sběry zde byla získána početná kolekce zahrnující štípanou a broušenou kamennou industrii a nepočetnou keramiku. Celkem bylo získáno 681 artefaktů, z toho 658 štípané kamenné industrie. Na lokalitě bylo nalezeno také větší množství paleolitických nálezů, takže přepálené artefakty nebyly do výčtu zahrnuty (Škrdla et al. 2011).

Kolekce je vyrobena převážně z rohovce typu Krumlovský les, varieta II (99 %), ojediněle se vyskytne rohovec typu Krumlovský les, varieta I, rohovec typu Stránská skála a křemen. Byl zde nalezen také křišťál, ovšem beze stop štípaní.

Kolekce je tvořena úštěpy (62,2 %), jádry (16,4 %), čepelemi a zlomky čepelí (dohromady 11,2 %) a zlomky (10,2 %). V celé kolekci jsou nástroje zastoupeny pouze 5 škrabadly, vyskytly se tři čepele s místní retuší a dva úštěpy s místní retuší. Na dvou čepelích je charakteristický srpový lesk. Výrazný je podíl úštěpů a zlomků s kůrou (23,3 %), představující výrobní odpad. Na lokalitě proběhla i sondáž, jejímž cílem bylo zachytit případné objekty, bohužel s negativním výsledkem, případný výskyt intaktních objektů či vrstev se jeví jako neperspektivní. Přítomnost souvisejících objektů by se ovšem dala očekávat mimo vlastní prostor výrobního areálu.

Kromě štípaných artefaktů se na lokalitě vyskytla i broušená kamenná industrie – dva vývrtky z dioritu, sekeromlat, zlomek týlu sekerky a zlomek ostří sekerky, všechny ze želešické břidlice.

Na základě nálezů dioritových vývrtek a charakteristických kulovitých výčnělků na keramice předpokládáme, že kolekce náleží kultuře s moravskou malovanou keramikou. Keramický materiál bohužel vzhledem ke svému stavu neumožňuje bližší určení. Kolekce vykazuje četné poškození a je dost zlomkovitá (větší počet artefaktů menších 1 cm nebyl brán ve výčtu v úvahu). V kolekci téměř úplně chybí finální nástroje, převládají preparační úštěpy, zlomky, připravená jádra, rezidua jader. Surovina byla získávána z nedaleko ležících šterkových teras, které jsou známy severně od řeky Jihlavy v prostoru vymezeném katastru Němčiček, Mělčan, a Pravlova (Přichystal 2009, 74). Na základě početných a hrubých nálezů předpokládáme, že se jedná o primární dílnu na zpracování kamenné suroviny. O podobných dílenských lokalitách se ve sledovaném prostoru zmiňuje i Přichystal (2009, 74).

Tereza Rychtaříková, Petr Škrdla

Literatura:

- Koštuřík, P. 1989:** Neolit. In: L. Belcredi a kol., *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno, 33–60.
- Přichystal, A. 2009:** *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*. Brno, Masarykova univerzita, 74.
- Skutil, J. 1947:** Moravské prehistorické výkopy a nálezy Oddělení moravského pravěku Zemského musea 1937-1945. *Časopis Moravského zemského musea* 33, 45–134.
- Škrdla, P., Rychtaříková, T., Nejman, L., Kuča, M. 2011:** Revize paleolitického osídlení na dolním toku Bobravy. Hledání nových stratifikovaných EUP lokalit s podporou GPS a dat z dálkového průzkumu Země. *Přehled výzkumů* 52.

Resumé

An intensive surface survey at the elevation marker 334 m a.s.l. on the cadastral territory of Ořečov (continuing to Silůvky and Mělčany) documented a primary workshop utilizing Krumlovský les-type chert from nearby gravels.

OSTROVAČICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Prostřední Prutny“, parcely č. 551/1 a 551/4. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum. S-JTSK 611723.01:1158215.84, 611497.56:1158100.22.

Ve dnech 31. 5. až 14. 6. 2011 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., záchranný archeologický výzkum na parcelách č. 551/1 a 551/4 v trati „Prostřední Prutny“ v souvislosti s výstavbou výtlačného řadu k vodojemu Ostrovačice. Uvedená trať se rozkládá při jihovýchodním okraji intravilánu, mezi silnicemi navazujícími na ulice Osvobození a Žebětínská. Liniový výkop, který byl veden po severní straně asfaltové obslužné komunikace, představující severozápadní hranici této tratě, porušil ve svém středním úseku 4 pravěké sídlištní objekty. Přesná poloha místa je na ZM ČR 1:10 000, list 24-32-22 určena krajními body o souřadnicích 159:101 a 180:115 mm od Z:J s. č.

Tři sídlištní jámy byly na základě vyzvednutých zlomků keramických nádob datovány do kultury s lineární keramikou, čtvrtý pak kvůli absenci nálezů nebylo možné časově zařadit.

Michal Přichystal

Resumé

Ostrovačice (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Prostřední Prutny“ wurden 3 Siedlungsgruben der Kultur mit Linearbandkeramik und eine nicht näher datierbare Siedlungsgrube entdeckt.

POLEŠOVICE (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Nivy“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při pokračování záchranného výzkumu v polešovické pískovně (viz kapitoly Doba bronzová a Doba železná) byly prozkoumány dvě větší sídlištní jámy nepravidelně oválného půdorysu, jejichž výplň byla tvořena žlutošedou písčitou hlínou a od žlutého písčitého podloží je kromě zmíněného barevného odstínu odlišoval pouze ojedinělý výskyt drobných kousků mazanice. Podle vyzvednutých keramických zlomků náleží tyto jámy období kultury lidu s lineární keramikou. Vedle těchto keramických nálezů se však podařilo získat také několik kamenných nástrojů, ať už drobnějších úštěpů z rohovcové suroviny, či různých kamenných brousků nebo zlomků kamenných zmotěrek. Jde tedy o další doklad nejstaršího osídlení této polykulturní lokality.

Marek Lečbych

Resumé

Polešovice (Uherské Hradiště Dist.). „Nivy“. Two settlement features dated back to the Linear Pottery Culture were excavated during a continuing rescue excavation.

Obr 13. Objekt kultury s lineární keramikou z Polešovic.
Fig. 13. A Linear Pottery Culture feature from Polešovice.